ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 17ης Ιανουαρίου 2002 *

Στην υπόθεση C-423/00,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον G. zur Hausen, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Βασιλείου του Βελγίου, εκπροσωπούμενου από την C. Pochet,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι το Βασίλειο του Βελγίου, μη θεσπίζοντας όλες τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθεί προς την οδηγία 96/82/ΕΚ του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 1996, για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες (ΕΕ 1997, L 10, σ. 13), και, εν πάση περιπτώσει, μη ανακοινώνοντας τις εν λόγω διατάξεις στην Επιτροπή, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από την N. Colneric, πρόεδρο τμήματος, και τους R. Schintgen (εισηγητή) και Β. Σκουρή, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: D. Ruiz-Jarabo Colomer
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 11ης Οκτωβρίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 16 Νοεμβρίου 2000, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 226 ΕΚ, προσφυγή με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι το Βασίλειο του Βελγίου, μη θεσπίζοντας όλες τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθεί προς την οδηγία 96/82/ΕΚ του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 1996, για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες (ΕΕ 1997, L 10, σ. 13), και, εν πάση περιπτώσει, μη ανακοινώνοντας τις εν λόγω διατάξεις στην Επιτροπή, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή.

2 Σύμφωνα με το άρθρο 24, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 96/82, τα κράτη μέλη υποχρεούνταν να θέσουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την οδηγία το αργότερο 24 μήνες μετά τη θέση της σε ισχύ και να ενημερώσουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

3 Σύμφωνα με το άρθρο 25, η οδηγία 96/82 τέθηκε σε ισχύ την 20ή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*. Η οδηγία, δεδομένου ότι δημοσιεύθηκε στις 14 Ιανουαρίου 1997, τέθηκε σε ισχύ στις 3 Φεβρουαρίου 1997 και η προθεσμία που προβλέπει το άρθρο 24, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας έληξε στις 3 Φεβρουαρίου 1999.

4 Η Επιτροπή, εφόσον κατά τη λήξη της προθεσμίας αυτής δεν είχε ενημερωθεί για τις διατάξεις που θέσπισε το Βασίλειο του Βελγίου για να συμμορφωθεί προς την οδηγία 96/82 και δεν διέθετε άλλα πληροφοριακά στοιχεία για να διαπιστώσει ότι αυτό το κράτος μέλος είχε θεσπίσει τις αναγκαίες διατάξεις συναφώς, θεώρησε ότι το Βασίλειο του Βελγίου παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την εν λόγω οδηγία και ζήτησε, με έγγραφο οχλήσεως της 20ής Αυγούστου 1999, από τη Βελγική Κυβέρνηση να διατυπώσει συναφώς τις παρατηρήσεις της εντός προθεσμίας δύο μηνών.

5 Η Επιτροπή, κρίνοντας ανεπαρκή την απάντηση της Βελγικής Κυβερνήσεως στο έγγραφο οχλήσεως, απηύθυνε στο Βασίλειο του Βελγίου, με έγγραφο της 21ης Ιανουαρίου 2000, αιτιολογημένη γνώμη, καλώντας το να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από την οδηγία 96/82 εντός προθεσμίας δύο μηνών από της κοινοποιήσεως της εν λόγω γνώμης.

6 Οι βελγικές αρχές, απαντώντας στην αιτιολογημένη γνώμη, διαβίβασαν στην Επιτροπή, με έγγραφο της 5ης Απριλίου 2000, τη θέση της Κυβερνήσεως της Βαλλονίας και ανέφεραν ότι οι απαντήσεις των ομοσπονδιακών αρχών, καθώς και της Περιφέρειας της Φλάνδρας και της Περιφέρειας Βρυξέλλες-Πρωτεύουσα, θα της διαβιβάζονταν συντόμως.

7 Με την απάντησή της, η Κυβέρνηση της Βαλλονίας ενημέρωσε την Επιτροπή για την έγκριση, από το Κοινοβούλιο της Βαλλονίας, της συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ του ομοσπονδιακού κράτους, των Περιφερειών της Φλάνδρας και της Βαλλονίας και της Περιφέρειας Βρυξέλλες-Πρωτεύουσα, για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες (στο εξής: συμφωνία συνεργασίας), η οποία στοχεύει στη μεταφορά της οδηγίας στο βελγικό δίκαιο και η οποία θα δημοσιευόταν προσεχώς στο *Moniteur belge* και θα περιερχόταν σε γνώση της Επιτροπής.

8 Με έγγραφο της 6ης Ιουλίου 2000, οι βελγικές αρχές διαβίβασαν στην Επιτροπή τη θέση του Φλαμανδού Υπουργού Περιβάλλοντος και Γεωργίας, η οποία παρέπεμπε στη συμφωνία συνεργασίας και εξηγούσε τους λόγους για τους οποίους η συμφωνία αυτή θα διασφάλιζε τη μεταφορά της οδηγίας 96/82 στο εσωτερικό δίκαιο. Το έγγραφο διευκρίνιζε εξάλλου ότι η εν λόγω συμφωνία θα ετίθετο σε εφαρμογή μετά την έγκρισή της από τα τέσσερα συμβαλλόμενα μέρη και ότι οι διαδικασίες εγκρίσεως είχαν ολοκληρωθεί ή θα ολοκλρώνονταν προσεχώς στις τρεις περιφέρειες και σε ομοσπονδιακό επίπεδο.

9 Με έγγραφο της 26ης Απριλίου 2000, οι βελγικές αρχές κοινοποίησαν στην Επιτροπή το διάταγμα της 17ης Ιουλίου 2000 του Κοινοβουλίου της Φλάνδρας, περί εγκρίσεως της συμφωνίας συνεργασίας, όπως δημοσιεύθηκε στο *Moniteur belge* της 11ης Αυγούστου 2000.

10 Η Επιτροπή, φρονώντας ότι η Βελγική Κυβέρνηση δεν της είχε κοινοποιήσει όλα τα μέτρα εγκρίσεως της συμφωνίας συνεργασίας που ήταν αναγκαία για τη μεταφορά της οδηγίας 96/82 στο βελγικό δίκαιο, άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

11 Το Βασίλειο του Βελγίου δεν αμφισβητεί ότι δεν έλαβε όλα τα αναγκαία μέτρα για τη μεταφορά της οδηγίας 96/82 στο εσωτερικό δίκαιο εντός της ταχθείσας προθεσμίας. Με το υπόμνημά του αντικρούσεως, ανέφερε απλώς ότι, σύμφωνα με τον ειδικό νόμο

της 8ης Αυγούστου 1980 περί θεσμικών μεταρρυθμίσεων, για τη μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο ήταν αναγκαία η σύναψη συμφωνίας συνεργασίας, η οποία θα ετίθετο σε εφαρμογή μετά τη σύμφωνη γνώμη όλων των μερών.

12 Το Βασίλειο του Βελγίου διευκρίνισε επιπλέον ότι η εν λόγω συμφωνία συνεργασίας η οποία εγκρίθηκε από την Περιφέρεια της Βαλλονίας στις 16 Δεκεμβρίου 1999, από την Περιφέρεια της Φλάνδρας στις 17 Ιουλίου 2000 και από την Περιφέρεια Βρυξέλλες-Πρωτεύουσα στις 20 Ιουλίου 2000, αποτέλεσε αντικείμενο νομοσχεδίου, το οποίο εγκρίθηκε από την Γερουσία στις 15 Μαρτίου 2001 και διαβιβάστηκε στη Βουλή την επομένη.

13 Με έγγραφο της 19ης Ιουνίου 2001, το Βασίλειο του Βελγίου ενημέρωσε το Δικαστήριο για τη δημοσίευση του νόμου της 22ας Μαΐου 2001, περί αποδοχής της συμφωνίας συνεργασίας της 21ης Ιουνίου 1999 μεταξύ του ομοσπονδιακού κράτους, των Περιφερειών της Φλάνδρας και της Βαλλονίας και της Περιφέρειας Βρυξέλλες-Πρωτεύουσα, για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες (*Moniteur belge* της 16ης Ιουνίου 2001, σ. 20783).

14 Επιβάλλεται να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η ύπαρξη παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με την κατάσταση του κράτους μέλους όπως αυτή διαμορφώθηκε κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας και ότι οι μεταβολές που επήλθαν στη συνέχεια δεν λαμβάνονται υπόψη από το Δικαστήριο (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 12ης Δεκεμβρίου 2000, C-435/99, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας, Συλλογή 2000, σ. I-11179, σκέψη 16, και της 11ης Οκτωβρίου 2001, C-111/00, Επιτροπή κατά Αυστρίας, Συλλογή 2001, σ. I-7555, σκέψη 13).

15 Δεν αμφισβητείται ότι το Βασίλειο του Βελγίου δεν έλαβε, πριν από τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας δύο μηνών, τα αναγκαία μέτρα για τη μεταφορά της οδηγίας 96/82 στο εσωτερικό δίκαιο.

16 Εξάλλου, το Δικαστήριο έκρινε επανειλημμένως ότι ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επικαλεστεί καταστάσεις της εσωτερικής του έννομης τάξεως, συμπεριλαμβανομένων αυτών που απορρέουν από την ομοσπονδιακή του οργάνωση, προκειμένου να δικαιολογήσει τη μη τήρηση των υποχρεώσεων και προθεσμιών που επιβάλλει μια οδηγία (βλ., μεταξύ άλλων, συναφώς, αποφάσεις της 6ης Ιουλίου 2000, C-236/99, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 2000, σ. I-5657, σκέψη 23, και την προπαρατεθείσα Επιτροπή κατά Αυστρίας, σκέψη 12).

17 Υπ' αυτές τις συνθήκες, πρέπει να κριθεί βάσιμη η προσφυγή της Επιτροπής.

18 Συνεπώς, διαπιστώνεται ότι το Βασίλειο του Βελγίου, μη θεσπίζοντας όλες τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθεί προς την οδηγία 96/82, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή.

Επί των δικαστικών εξόδων

19 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του αντιδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη του Βασιλείου του Βελγίου στα δικαστικά έξοδα και το Βασίλειο του Βελγίου ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Το Βασίλειο του Βελγίου, μη θεσπίζοντας όλες τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθεί προς την οδηγία 96/82/ΕΚ του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 1996, για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή.**

2) **Καταδικάζει το Βασίλειο του Βελγίου στα δικαστικά έξοδα.**

Colneric Schintgen Σκουρής

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 17 Ιανουαρίου 2002.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Η Πρόεδρος του δευτέρου τμήματος

N. Colneric